

KUNTAVAALIT 2017 – KUKA MUISTAA OMAISHOITAJAN VAALIEN JÄLKEEN?

Järjestöystävällinen kunta turvaa omaishoitoperheen hyvinvoinnin ja aseman

- Selkeä työnajako kuntien ja järjestöjen välillä on määriteltävä ja turvattava sote-siirtymävaiheessa ja uudessa maakunta- sote-rakenteessa. Vapaaehtoisten, järjestöjen, viranomaisten ja yritysten yhteistyöllä löytyvät parhaat tavat edistää kuntalaisten hyvinvointia.
- Järjestöt tulee kutsua mukaan yhteistyöhön tasavertaisina kumppaneina. Järjestöystävällisen kunnan toiminnan lähtökohta on kuntalaisten ja kansalaisjärjestöjen osallisuus. Tähän kuuluu järjestöjen ja kuntalaisten kuuleminen, kumppanuus, erilaiset asukasraadit sekä esimerkiksi vanhus- ja vammaisneuvostot.
- Vapaaehtoisten lisäksi järjestöt tarvitsevat kunnan tukea. Ilman taloudellisia resursseja järjestöjen on vaikea toimia. Järjestöavustukset maksavat itsensä moninkertaisesti takaisin. Riittäviä toiminta-avustuksia myöntämällä kunta mahdollistaa järjestöjen tarjoaman neuvonnan ja tuen sekä toimet, joilla lievitetään yksinäisyyttä ja osattomuutta. Kuntien myöntämät järjestöavustukset ovat kehittyneet viime vuosina huolestuttavaan suuntaan varsin monilla yhdistyksillä: joka kolmannella ne ovat pienentyneet tai loppuneet vuoden 2014 jälkeen. Tämä kehitys tulee katkaista.
- Järjestöystävällinen kunta tarjoaa tiloja kansalaistoiminnalle. Viime aikoina aiemmin maksuttomat tilat ovat muuttuneet maksullisiksi. Kasvavat toimitilakulut ajavat järjestöt ahtaalle.
- Kunnan on sovittavamaakunnan kanssa selvästä rahoitusvastuusta sellaisten järjestöpalveluiden turvaamiseksi, jotka sijoittuvat sote-uudistuksessa mukana olevien sosiaali- ja terveyspalveluiden ja ehkäisevän toiminnan välimaastoon. Tällainen palvelu on esimerkiksi Ovet-valmennus®. Omaishoitolain muutoksen mukaan kunta järjestää sopimusomaishoitajille valmennusta, koulutusta ja hyvinvointitarkastuksia tarvittaessa. Veikkauksen tuella voi järjestää valmennusta vain tuen ulkopuolella oleville omaishoitajille tai kunta voi ostaa valmennuspaikkoja järjestön järjestämästä valmennuksesta.

Omaishoitobudjetti todellisen tarpeen mukaan

- Omaishoitoperheille on varmistettava yhdenvertainen kohtelu, räätälöity tuki ja palvelut.
- Omaishoidon tuen myöntämisen kriteerejä yhdenmukaistettaessa on turvattava se, että kaikki saavat tarvitsemansa räätälöidyn tuen. Määrärahoja tulee varata budjettiin todellisen tarpeen mukaan. Sote-uudistuksessa on huolehdittava siitä, että omaishoitoperheiden tarvitsemia palveluja on saatavilla myös taajamien ulkopuolella. Lähipalvelut turvattava.

Sopimusomaishoitajille lainmukainen tuki ja palvelut

- Lain tarkoitus on varmistaa, että hoidettava saa hyvän hoidon/hoivan ja omaishoitajaa tuetaan. Lakia tulee toimeenpanna tästä näkökulmasta. Ei säästöistä.
- Sopimusomaishoitajien on saatava lain heille suoma tuki ja palvelut.

Ilman sopimusta olevalle omaishoitajalle vapaata ja hoidettavalle tarkoituksenmukainen sijaishoito

- Sosiaalihuoltolaissa säädetään, että kunta voi tarvittaessa järjestää tuen tarpeessa olevan henkilön päivittäin sitovaa hoitoa ja huolenpitoa antavalle omaiselle tai läheiselle vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita.
- Kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vapaan aikana. Hoitajan vapaan aikainen sijaishoito voidaan järjestää vastaavasti kuin omaishoidon tuesta annetussa laissa säädetään esim. lyhytaikaisena perhehoitona tai toimeksiantosuhteisena sijaishoitona.

Asiakasmaksuja voi kohtuullistaa tai jättää perimättä

- Omaishoitoperheen tilanne tulee huomioida määriteltäessä tukipalveluiden asiakasmaksuja. Kunnilla on velvollisuus alentaa tai jättää asiakasmaksut perimättä, jos maksut vaarantavat asiakkaan toimeentulon tai esitettyjen palvelujen hankkimisen.

Lähellä ja tukena